

КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КНТЕУ

РИНОК ЦІННИХ ПАПЕРІВ Securities Market

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Навчальний рік	2020/2021
З якого курсу викладається	4
В якому семестрі (-ах) викладається	7-8
Обсяг дисципліни (годин / ECTS)	180/6
Тижневе навантаження	4 години
Мова викладання	Українська
Статус дисципліни	Вибіркова

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Максімова Марина Валеріївна
Науковий ступінь, вчене звання	Кандидат економічних наук
Кафедра	Міжнародних економічних відносин та фінансів
Посада	Доцент
Профіль викладача	Google Scholar / ORCID / ResearchGate
Контактна інформація	m.maksimova@knute.edu.ua

Анотація

Дисципліна «Ринок цінних паперів» - вибіркова навчальна дисципліна спеціалізації, передбачена планом підготовки дипломованих фахівців усіх економічних спеціальностей. Курс передбачає ознайомлення з найактуальнішими новинами щодо тенденцій розвитку світових та вітчизняних ринків цінних паперів, новими фінансовими інструментами та особливостями функціонування їх основних учасників. Отримані знання дозволять кожному студенту навчитись приймати виважені та оптимальні рішення щодо можливостей розміщення їх вільних грошових коштів в різноманітні фінансові інструменти (цінні папери та деривативи) з метою отримання додаткового доходу.

Мета дисципліни

Формування у студентів практичних навичок щодо особливостей організації діяльності з управління фінансовими активами на ринку цінних паперів.

У результаті вивчення дисципліни студент буде

знати:

- особливості функціонування інфраструктури ринку цінних паперів;
- особливості обігу інструментів ринку цінних паперів;
- особливості роботи з цінними паперами;

- основні поняття фундаментального та технічного аналізу цінних паперів;
- особливості потреб споживача та можливості їх задоволення на ринку цінних паперів різними фінансовими інститутами;
- методи оцінки та аналізу поточної вартості цінних паперів;
- методи здійснення прогнозів стосовно вартості цінних паперів у перспективі;
- основні напрямки державної політики в галузі регулювання фондового ринку, що виникають на ринку цінних паперів.

вміти:

- робити порівняльний аналіз в галузі цінних паперів;
- застосовувати головні принципи розрахунку економічних показників по цінним паперам;
- визначати конкурентні переваги окремих видів цінних паперів;
- проводити оцінку та аналіз поточної вартості цінних паперів;
- здійснювати прогноз стосовно вартості цінних паперів у перспективі;
- застосовувати основні принципи розрахунку фондових індексів.

Передумови вивчення дисципліни

Знання основ економіки, бухгалтерського обліку та фінансів.

Програма дисципліни

Тема 1. Загальна характеристика ринку цінних паперів

Предмет і завдання вивчення дисципліни. Основні терміни і поняття, пов'язані з предметом дисципліни. Ринок цінних паперів як складова частина фінансового ринку. Основні характеристики ринку цінних паперів. Класифікація суб'єктів фондового ринку залежно від місця на ринку. Фактори, що впливають на стан фондового ринку. Групи цінних паперів та їх властивості. Розмір ринку цінних паперів та його сектори

Тема 2. Правове регулювання ринку цінних паперів

Види і моделі правового регулювання фондового ринку. Світові стандарти фондового ринку. Загальна характеристика правового регулювання ринку цінних паперів. Державне регулювання ринку цінних паперів. Органи державного управління, що регулюють діяльність ринку цінних паперів. Непряме втручання держави у ринок цінних паперів. Саморегулювання фондового ринку. Біржове регулювання фондового ринку. Українська фондова спілка.

Тема 3. Державні та муніципальні цінні папери

Державні цінні папери та головні цілі їх випуску. Способи первинного розміщення цінних паперів. Види державних цінних паперів. Основні порівняльні характеристики державних ринкових і неринкових цінних паперів. Загальна характеристика муніципальних цінних паперів. Види муніципальних цінних паперів. Особливості українських державних і місцевих позик.

Тема 4. Акції корпорацій

Акціонерна організаційно-правова форма підприємств. Обмежена відповідальність як юридична основа фінансової могутності корпорацій. Сутність і переваги відкритих

акціонерних товариств. Особливості українських акціонерних товариств. Акції та їх види. Цілі випуску і класифікація акцій. Особливості акцій українських акціонерних товариств. Основні права власників акцій. Сутність дивідендної політики корпорацій. Теоретичні засади дивідендної політики.

Тема 5. Боргові цінні папери підприємств (організацій)

Загальна характеристика та класифікація облігацій підприємств (організацій). Реквізити облігацій. Особливості облігацій українських підприємств (організацій). Депозитні та ощадні сертифікати банків. Загальна характеристика та класифікація. Реквізити ощадних сертифікатів. Векселі та їх загальна характеристика. Порядок розрахунку векселями. Особливості вексельного обігу в Україні.

Тема 6. Похідні цінні папери і сурогати

Інвестиційні сертифікати, як інструмент спільного інвестування. Основні принципи діяльності інвестиційних фондів. Особливості українських інвестиційних сертифікатів. Права як види цінних паперів. Види прав. Права як видів цінних паперів в Україні. Сурогати цінних паперів.

Тема 7. Фінансові розрахунки по цінним паперам

Оцінка емітентів та біржових індексів. Рейтингові оцінки компаній. Характеристика біржових індексів. Типи і основні показники акцій і облігацій. Рейтингові оцінки акцій. Показники і рейтингова оцінка облігацій. Оцінка вартості цінних паперів. Фактори, що впливають на вартість цінних паперів. Розрахункова вартість боргових цінних паперів. Виплати доходів на боргові цінні папери.

Тема 8. Оцінка акцій (пакетів акцій) українських підприємств

Основні принципи оцінки акцій. Аналіз та прогнозування інвестиційної привабливості підприємства. Інвестиційна привабливість ринку підприємства (галузі). Господарська діяльність підприємства. Вимоги до аналізу господарської діяльності. Прогнозування діяльності емітента. Загальне прогнозування діяльності підприємства. Оцінка акцій (пакета акцій).

Тема 9. Первинне розміщення цінних паперів

Способи первинного розміщення цінних паперів. Первинний ринок цінних паперів. Етапи первинного розміщення цінних паперів. Підбиття підсумків розміщення. Реєстрація емісії цінних паперів. Порядок реєстрації цінних паперів. Оплата цінних паперів. Розірвання договору первинного розміщення цінних паперів.

Тема 10. Обіг цінних паперів

Організаційно-правові засади функціонування фондових бірж. Становлення біржової діяльності в Україні. Основні функції фондової біржі. Порядок торгів на українській фондовій біржі. Допуск цінних паперів на біржу. Правила реєстрації угод. Організація позабіржового ринку цінних паперів. Відмінність організованого ринку від неорганізованого.

Особливості та політики дисципліни

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття дисципліни. Студенти мають завчасно інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Проведення семінарських занять передбачено виключно в інтерактивній формі (проведення дискусійних клубів, робота в робочих групах, участь в симуляції або імітаційних іграх) тому передбачається активна участь всіх здобувачів в опануванні зазначеної навчальної дисципліни.

Під час практичних занять використовуються ситуації та реальні статичні дані щодо стану функціонування як світових ринків цінних паперів, так і вітчизняного. Усі практичні завдання максимально наближені до реальної діяльності вітчизняного бізнесу, й формування висновків з розрахунків, проведених в рамках виконання поставлених на практичних заняттях завдань, має враховувати сучасний стан економіки країни та регіону.

Виконання передбачених завдань формує у здобувача вищої освіти не тільки знання щодо особливостей фінансових активів та особливостей їх функціонування на ринку цінних паперів, але й закладає основи критичного мислення й багатоваріантності вирішення професійних задач.

Форми та методи оцінювання

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до діючого [Положення про оцінювання результатів навчання студентів](#).

Поточний контроль (60 балів): 1) активна участь в ділових іграх; 2) виконання розрахункових завдань; 3) поточне тестування на Порталі освітніх ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу Інституту (<https://edu.htei.kh.ua>).

Підсумковий семестровий контроль (40 балів): письмовий екзамен. Структура екзаменаційного білету: завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування); завдання на оцінювання практичних навичок (текст: ситуаційне завдання, творче завдання, розрахунково-аналітичне завдання); завдання на оцінювання професійних вмінь (текст: ситуаційне завдання, творче завдання, розрахунково-аналітичне завдання).

Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Рекомендовані джерела інформації

1. Базилевич В. Д. Фондовий ринок : підручник : у 2-х книгах / За редакцією В. Д. Базилевича. – Київ : Знання, 2015. – 621 с.
2. Ваніна Н. М. Ринок цінних паперів. Практикум : навчальний посібник / Н. М. Ваніна. – Київ : Центр учбової літератури, 2014. – 176 с.
3. Про цінні папери та фондовий ринок : [Електронний ресурс] : Закон України № 3480-IV від 23.02.2006 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>. – станом на 10.04.2020. – Назва з екрана.
4. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : підручник / В. М. Шелудько. – 3-тє видання, стереотипне. – Київ : Знання, 2015. – 535 с.